

**TÜRKİYE - ÖZBEKİSTAN HÜKÜMETLERARASI
KARMA EKONOMİK KOMİSYON BEŞİNCİ DÖNEM
TOPLANTISI PROTOKOLÜ**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti arasında 9 Temmuz 1995 tarihinde imzalanan "Ticari ve Ekonomik İşbirliği Konularında Türkiye - Özbekistan Karma Ekonomik Komisyonu Kurulmasına Dair Anlaşma" uyarınca teşkil edilen Türkiye - Özbekistan Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyonu'nun (bundan böyle "Komisyon" olarak anılacaktır) Beşinci Dönem Toplantısı 22-23 Temmuz 2019 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Toplantıda Türk Heyetine Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay, Özbek Heyetine Başbakan Yardımcısı Sayın Elyor Ganiyev başkanlık etmiştir. Türk ve Özbek heyet üyelerinin listesi Ek-1 ve Ek-2'de yer almaktadır.

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın 29 Nisan - 1 Mayıs 2018 tarihleri arasında Özbekistan'a gerçekleştirdiği resmi ziyareti sırasında, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile Özbekistan Cumhurbaşkanı Sayın Şavkat Mirziyoyev tarafından imzalanan Türkiye ile Özbekistan arasındaki stratejik işbirliğini yeni aşamaya taşıyan "Ortak Bildiri" ve ihdas edilen Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) mekanizması çerçevesinde, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik işbirliğini daha üst seviyelere taşımayı kararlaştırmışlardır.

Geleneksel dostluk, karşılıklı anlayış ve yapıcı bir hava içerisinde yürütülen Komisyon Toplantısı sırasında iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik işbirliğinin mevcut durumu, bu alanlarda mevcut ilişkilerin geliştirilmesi ve karşılıklı yatırımların artırılması öncelikli alanlar olarak ele alınmıştır.

Komisyon Toplantısında üzerinde mutabık kalınan hususlar aşağıda yer almaktadır:

1. İkili Ticari ve Ekonomik İşbirliği

Taraflar, iki ülke arasındaki ticaretin gelişimini değerlendirmiş ve önümüzdeki dönemde ikili ticaret hacminin artırılması ve çeşitlendirilmesine yönelik olarak atılacak adımları belirlemiştir.

Taraflar, iki ülke arasındaki ticaret hacminin önümüzdeki yıllarda 5 milyar ABD Doları seviyesine ulaştırılmasını hedeflediklerini belirtmişler, ikili ticari ilişkilerinin kolaylaştırılması, ticaretin artırılması ve çeşitlendirilmesi amacıyla, Türkiye ve Özbekistan pazarında rekabet avantajına sahip ürünlerin listesini teati etmişler ve bu amaçla düzenli olarak istişarelerde bulunmayı kararlaştırmışlardır.

Türk tarafı, YDSK'nın 2019 yılı içerisinde yapılması planlanan müteakip toplantısına sunulmak üzere, örneği ekte bulunan, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin güçlendirilmesine ilişkin faaliyetlerin tespitini teminen hazırlanan taslak Eylem Planı'nı Özbek tarafıyla paylaşmıştır. Taraflar, müteakip YDSK'ya kadar Eylem Planı üzerindeki çalışmalarını tamamlayacaklardır.

Taraflar, gümrük tarifelerinin düzenlenmesine ilişkin çalışmaları ve Tercihli Ticaret Anlaşması müzakerelerini, Anlaşma'nın kapsamını daha da genişleterek hızlandırmayı kararlaştırmışlardır.

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın 29 Nisan-1 Mayıs 2018 tarihlerinde Özbekistan'a gerçekleştirdiği ziyaret vesilesiyle Taşkent'te düzenlenen Türkiye-Özbekistan İş Forumu'ndan duydukları memnuniyeti dile getirmişlerdir.

Taraflar, ayrıca, Türkiye-Özbekistan Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyon 5. Dönem Toplantısı vesilesiyle 23 Temmuz 2019 tarihinde Ankara'da toplanan Türkiye-Özbekistan İş Forumu'ndan ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) ile Özbekistan Ticaret ve Sanayi Odası arasında imzalanan İşbirliği Anlaşması'ndan dolayı duydukları memnuniyeti de ifade etmişlerdir.

Taraflar, DEİK çatısı altında faaliyet gösteren Türkiye-Özbekistan İş Konseyi bünyesinde Türkiye ve Özbekistan'daki iş imkanlarının tanıtımı amacıyla 2018 ve 2019 yıllarında gerçekleştirilen çalışmalardan duydukları memnuniyeti ifade etmişlerdir.

Taraflar, bu kapsamda, önümüzdeki dönemde de iki ülke iş dünyası temsilcilerinin karşılıklı temaslarına ilişkin çalışmaların artırılarak sürdürülmesini, Özbekistan ve Türkiye'de düzenlenecek uluslararası fuarlara etkin katılım sağlanmasını kararlaştırmışlardır.

Özbek Tarafı, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Malların Gümrük Değerini Belirlemek ve Kontrol İçin Gerekli Bilgilerin Değişimi Anlaşması"nı imzalamak üzere Türk tarafına bir taslak tevdi etmiştir.

Türk Tarafı, gümrük verilerinin paylaşımına ilişkin bir protokol imzalanmasının değerlendirilmesini teminen ilk toplantısını Ağustos ayında yapmak üzere teknik düzeyde görüşmelerin başlaması gerektiğini, bunun sonucuna göre bir Anlaşma taslağı üzerinde çalışılabileceğini ifade etmiştir.

2. Yatırım Alanında İşbirliği

Taraflar, aşağıdaki alanlarda yatırım konusunda işbirliğini genişletmeyi ve ortak projeler üzerinde çalışmayı kabul etmişlerdir.

- Tarımsal ürünlerin üretimi ve işlenmesi,
- Tekstil ürünlerinin üretimi ve küresel pazarlara ihracatın teşvik edilmesi,
- Yüksek kaliteli ayakkabı ve deri eşya üretimi,
- İlaç üretimi, tıbbi cihaz üretimi ve sağlık hizmeti,
- Elektroteknik ürünlerin imalatı,
- Kimya sanayi,
- Kuyum sektörü,
- Maden yataklarının keşfi ve geliştirilmesi.

Taraflar, Organize Sanayi Bölgeleri tüzel kişiliklerinin Özbekistan'daki muhataplarıyla birlikte organize sanayi bölgeleri kurmaları ve bu amaca matuf olarak teknik ve hukuki altyapıya ilişkin çalışmaların yapılması konusunda mutabık kalmışlardır.

Taraflar; Komisyon'un 24-25 Mayıs 2017 tarihlerinde gerçekleştirilen 4. Dönem Toplantısını müteakiben, Türk Eximbank ile Özbekistan'da mukim kamu bankaları arasında imzalanan kredi anlaşmalarından duydukları memnuniyeti ifade etmişler ve anılan kredi anlaşmaları kapsamında, Özbekistan'da gerçekleştirilecek projelerin veya Özbekistan'a gerçekleştirilecek yatırım malı ihracatının finanse edilmesi hususunda çalışmalara devam etmeyi kararlaştırmışlardır.

Taraflar savunma sanayi alanında, iki ülke arasında, gerek ticari ilişkiler, gerek ortak yatırım alanında geniş işbirliği imkanları olduğunu altını çizmişlerdir.

Taraflar, ikili üst düzey resmi temaslarda gündeme getirilen yatırım ve dış ticaret alanındaki işbirliği projelerinin hayata geçirilmesi için birlikte çalışmaya devam edeceklerini teyit etmişlerdir.

3. Turizm Alanında İşbirliği

Taraflar, Türkiye-Özbekistan Turizm Çalışma Grubu Toplantısının 24-25 Mayıs 2017 tarihinde Taşkent'te gerçekleştirilmiş olduğunu memnuniyetle not etmişlerdir. Taraflar, Turizm Çalışma Grubunun münavebeli olarak Türkiye ve Özbekistan'da yılda bir kez toplanması hususunda anlaşmışlardır.

Taraflar, Özbek ve Türk turizm şirketleri arasında "B2B" görüşmeleri düzenlenmesinde ve her iki ülkede gerçekleştirilen uluslararası turizm fuar ve kongrelerinde milli katılım sağlanarak turizm alanındaki ikili işbirliğini artırmayı kararlaştırmışlardır.

Taraflar turizm alanındaki personel yetiştirme ve işbaşı eğitim kursları düzenlemeyi kararlaştırmışlardır.

Taraflar gastronomi, kültür turizmi ve diğer turizm alanlarında ortak projelerin gerçekleştirilmesi konusunda mutabık kalmışlardır.

Taraflar, kültürel miras varlıklarının restorasyonunda yardımlaşma ve karşılıklı tecrübe paylaşımında bulunulmasını kararlaştırmışlardır.

Özbek tarafı, turizm alanında karşılıklı işbirliği kurulması amacıyla, Özbekistan turizm altyapısını geliştirme ile ilgili ortak projeler ve programlar gerçekleştirilmesini önermiş ve turizm alanında faaliyet gösteren Türk şirketlerini Semerkant, Buhara, Harezm, Taşkent ve diğer vilayetlerinde uluslararası standartlara uygun turizm tesisleri kurmak üzere yatırım yapmaya davet etmiştir.

Özbek tarafı, yukarıda zikredilen bölgelerde Özbekistan'ın turizm potansiyelini artırmaya yönelik olarak Türk yatırımcılar tarafından girilecek projelerde Türk yatırımcıların, Özbekistan mevzuatında tanımlanan teşvik uygulamalarından azami düzeyde yararlanabilmesini teminen her türlü kolaylığı gösterecektir.

Özbek tarafı, Türk sanatçıları Özbekistan'daki Uluslararası Güzel Sanatlar Festivali'ne ve uluslararası müzik festivali Sharq Taronaları'na katılmaya davet etmiştir.

Türk tarafı, Özbek tarafı önerilerini not etmiş ve sözkonusu önerileri görüşmek üzere Türkiye-Özbekistan Turizm Karma Komisyonu II. Dönem Toplantısını 2019 yılının ikinci yarısında gerçekleştirmeyi teklif etmiştir.

4. Ulaştırma ve Lojistik

Taraflar, ulaştırma ve lojistik sektörünün ticari ve ekonomik ilişkilerin gelişiminde önemine dikkat çekmiş, bu bağlamda, iki ülke kara, hava ve demiryolu taşımacılığı alanındaki işbirliğini genişletme hususunu vurgulamıştır.

Demiryolu Taşımacılığı:

Taraflar, ikili transit ulaştırma ilişkilerinin gelişmesinde Bakü-Tiflis-Kars demiryolu hattından faydalanılması ve bu amaç ile iki ÷lke demiryolu idareleri arasında Mutabakat Zaptı imzalanması hususunda anlaşmışlardır.

Taraflar, iki ÷lke demiryolu idareleri arasında kapsamlı bir işbirliği Anlaşması hazırlayarak imzalamayı kararlaştırmışlardır.

Taraflar, demiryolu y÷k taşımacılığının d÷zenli geliştirmesi ve uygun tarifelerin uygulanması ile ortak Çalışma Grubu teşkil edilmesi ve Bakü-Tiflis-Kars demiryolu üzerinden blok trenler ile konteyner taşımacılığında işbirliği yapılması konusunda anlaşmışlardır.

Taraflar, Özbekistan ve Çin arasındaki demiryolu bağlantısının sağlanmasını müteakip, Bakü-Tiflis-Kars demiryolu güzergahının, Özbekistan üzerinden Çin'e yapılacak demiryolu taşımaları için yeni alternatifler sunacağını vurgulamışlardır.

Türk Tarafı talep gelmesi halinde, demiryolu çeken ve çekilen araçların imalatı ve bakım-onarımı, demiryolu altyapısının geliştirilmesi, demiryollarında dijitalleşme, kapasite tahsisi ve trafik yönetimi gibi teknik alanlara yönelik işbirliği, eğitim, danışmanlık hizmeti ve tecrübe paylaşımı konularda işbirliğine hazır olduğunu belirtmiştir.

Karayolu Taşımacılığı:

Taraflar, ticaretin geliştirilmesi amacıyla karayolu taşımacılığı alanında karşılıklı işbirliğinin geliştirilmesi konusunda mutabık kalmışlardır.

Özbek Tarafı, Özbekistan Cumhuriyeti sürücülerine Türkiye'ye y÷k taşıma seferlerinde her girişte 30 güne kadar vizesiz geçiş hakkı verilmesinden duyulan memnuniyeti ifade etmiştir.

Türk tarafı, Ankara'da 25 Ekim 2017 tarihinde imzalanan Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında Karayolu ile Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşması'nın, Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında Uluslararası Karma Y÷k Taşımacılığı Anlaşması yürürlüğe girmesi için gerekli olan iç onay sürecinin, kısa sürede gerçekteştirilmesi için çaba göstereceğini belirtmiştir.

Taraflar, karşılıklı ticareti teşvik etmek amacıyla, Anlaşma'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçiş ücretinden muaf geçiş belgesi teati edilmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

Taraflar, y÷k taşımacılığında karşılıklı olarak işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla, Türkiye limanları ve tüm serbest ekonomik bölgelerden Özbekistan taşıtlarının y÷k alabilmeleri konusunda anlaşmışlardır.

Taraflar, karayolu y÷k taşımacılığının önem arz ettiğini vurgulamışlar ve bu alanda işbirliğini daha da geliştirmek için çaba gösterme hususunda anlaşmışlardır.

Havayolu Taşımacılığı:

Taraflar, iki ÷lke arasında yolcu ve y÷k taşımacılığında havayolu kurumları arasında yüksek seviyede kazançlı işbirliğinin daha da geliştirilmesi hususunda anlaşmışlardır.

Taraflar, bu amaçla, 2019 yılının dördüncü çeyreğinde Özbekistan ve Türkiye Ulaştırma Bakanlıkları ve Havayolu teşkilatları temsilcilerinin katılacağı bir Çalışma Grubunun toplanması konusunda anlaşmışlardır.

5. Tarım ve Hayvancılık Alanında İşbirliği

Taraflar, tarım alanındaki ikili ilişkilere hız kazandırma gerekliliği ve niyetini ortaya koyarak, 2. Dönem Toplantısı 18-19 Nisan 2018 tarihlerinde Buhara/Özbekistan'da gerçekleştirilen Türkiye-Özbekistan Tarım Yürütme Komitesi'nin 3. Dönem Toplantısı'nın üzerinde uzlaşılacak bir tarihte Türkiye'de yapılması hususunda anlaşmışlardır.

Taraflar ayrıca, aşağıdaki alanlarda işbirliğinin geliştirilmesi konusunda mutabık kalmışlardır:

- Türkiye'deki mevcut başarılı tarımsal üretici örgütlerin, Özbekistan'daki muadillerine TİKA organizasyonunda teknik destek sağlaması,
- Özbekistan'da hayvanların tanımlanması, kimliklendirilmesi, küpelenmesi, soy kütüğü ve döl kontrolü ile modern hayvancılık işletmelerinin kurulması için teknik işbirliği yapılması, bu alandaki özel sektöre ait en iyi uygulama modelleri bağlamında tecrübe transferine yönelik gerekli çalışmaların tamamlanması,
- Kanatlı hayvan ve arıcılık alanlarında iki ülke özel sektör kuruluşları arasında ticari işbirliğinin sağlanması,
- Bitkisel üretim ve tohumculuk alanında teknik işbirliği ve uzman eğitiminin sağlanması,
- İki ülke arasında tarımsal yatırımların geliştirilmesi ve işbirliği olanaklarının artırılması,
- Tarım alanındaki araştırma enstitüleri arasında işbirliği ve uzman değişimi,
- Bahçe bitkileri, hayvancılık ve su ürünleri alanlarında ortak araştırma projelerinin yürütülmesi ve talep edilmesi halinde özellikle seracılık faaliyetleri konusunda Türk uzmanları tarafından yerinde inceleme ve teknik eğitim çalışmaları yapılması,
- Tarımsal pazarlama, fiyat izleme, değer zinciri alanında teknik bilgi ve uzmanlık paylaşımı, karşılıklı pazar araştırmalarının teşvik edilmesi, sergi ve fuarlara katılım sağlanması,
- "Su Yönetimi" hususunda, aşağıda yer alan konularda teknik bilgi ve deneyimin, düzenlenecek eğitim programları vasıtası ile paylaşılması
  - Havza yönetim planlarının hazırlanması,
  - Taşkın ve kuraklık yönetim planlarının hazırlanması,
  - Su kalitesi izleme ve yönetimi.
  - İklim değişikliğinin su kaynakları üzerine etkileri,
  - Su verimliliği, su tasarrufu ve kullanılmış suların, artılmış atık suların ve zirai, sulamadan dönen drenaj sularının tekrar veya sulamada kullanımı.

Türk Tarafı, ticaretin geliştirilmesi kapsamında, çalışmaları devam eden "Balıkçılık Alanında İşbirliği Anlaşması" sürecinin hızlandırılması ve Orta Asya ve Kafkasya ülkeleri arasında, su ürünleri ile ilgili mevcut deneyimlerin paylaşımı ve doğal su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına yönelik ortak bir mekanizma olarak kurulan Orta Asya ve Kafkasya Bölgesel Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Komisyonu (CACFish) anlaşmasının Özbekistan tarafından da imzalanarak Komisyona üye olmasını teklif etmiştir.

Özbek Tarafı, Türk Tarafı önerisini değerlendirerek en kısa sürede görüş bildireceğini belirtmiştir.

Taraflar, balıkçılık alanında ortak projeler yürütmenin yanı sıra Özbekbalıqsanoat Birliği ile Türkiye Balıkçılık Araştırma Enstitüsü ve Türkiye Trabzon Balıkçılık Enstitüsü arasında işbirliği yapılmasını kararlaştırmışlardır.

Taraflar,

- İki ülkenin toprak ilişkilerine ilişkin kurumlarından tarımsal alanların değerini belirleme yollarının en verimli yöntemlerinin öğrenilmesi konusunda karşılıklı tecrübe paylaşımında bulunulması,
- Tarım alanlarından amaca uygun ve verimli bir şekilde yararlanma konusunda karşılıklı tecrübe alışverişi yapılması,
- Toprak ve su kaynaklarının doğru kullanımı, sulama sistemlerinde yenilikçi çözümlerin uygulanmasında karşılıklı tecrübe paylaşımında bulunulması üzerinde mutabakata varmışlardır.

Taraflar, Bitki Karantinası Alanında İşbirliği Anlaşması'nın imzalanmasına ilişkin çalışmaların hızlandırılması konusunda anlaşmışlardır.

6. Enerji Alanında İşbirliği

Taraflar, enerji altyapılarının modernizasyonu ve geliştirilmesi için ortak projeler belirlenmesi ve enerji projelerinde her iki ülke yatırımcılarının davet edilerek işbirliğinin artırılması hususunda anlaşmışlardır.

Taraflar, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji alanlarında işbirliğini sürdürmeye karar vermişlerdir.

Taraflar, enerji piyasasının oluşturulması ve bu alanda uluslararası standartların benimsenmesi konularında tecrübe paylaşımı yapılmasına yönelik temaslar gerçekleştirilmesi ve bu konuda gerektiği takdirde uzman değişimi yapılması hususunda mutabık kalmışlardır.

7. Yeraltı Zenginlikleri ve Jeoloji

Taraflar, MTA Genel Müdürlüğü ve Özbekistan Devlet Jeoloji Komitesi arasında maden aramaları, jeolojik araştırmalar konusunda ortak işbirliğinin gerçekleştirilmesi ve mevcut işbirliğinin geliştirilmesi hususunda anlaşmışlardır.

8. Teknik İşbirliği

Taraflar, iki ülke arasında kültürel, insani yardım, teknik ve ekonomik alanlarda ilişkilerin geliştirilmesinde Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı'nın (TİKA) önemini vurgulamış, TİKA'nın Özbekistan Cumhuriyetindeki faaliyetlerine ilişkin 25 Ekim 2017 tarihinde imzalanan Anlaşmadan duydukları memnuniyeti dile getirmiştir.

Özbek Tarafı, bahse konu Anlaşmada öngörüldüğü üzere, TİKA faaliyetleri için gerekli ekipman ve malzemelerin gümrük vergisi ve diğer ithalat vergilerinden muafiyeti hususunda kolaylık ve öncelik sağlanacağını teyit etmiştir.

Özbek Tarafı, doğal çevre alanlarının korunması ve geliştirilmesine yönelik Amu Derya delta kıyısında 5 bin hektar alanında ormanların doğal ortamının yeniden canlanmasına katkı verilmesi hususunda Harezmi Kökralı'nda bulunan Orman Komitesine ait 18 dönümlük fidanlık alan için gerekli binaların inşasının TİKA tarafınca bitirilmiş olmasından ve tarımsal ekipman

alımı ve sulama sisteminin yapılması için çalışmaların başlamasından duydukları memnuniyeti dile getirmiştir.

Taraflar, TİKA'nın Türk kurum ve kuruluşlarının tecrübelerinin Özbekistan ile paylaşımı çalışmalarında üstlendiği kolaylaştırıcı ve eşgüdüm sağlayıcı rolü teyit etmiştir.

Taraflar, 2019 ve izleyen yıllarda öncelikle hayata geçirilmesi planlanan kalkınma yardımları ve işbirliği projelerini not etmişlerdir:

- İdari ve sivil altyapının geliştirilmesi konusunda uzman eğitimlerinin düzenlenmesi
  - Yasama faaliyetleriyle ilgili Türkiye'nin bilgi birikim ve tecrübesinin aktarılmasına yönelik projelerin geliştirilmesi,
  - Mesleki eğitim konularında temel uygulamalı eğitimler verilmesi,
  - Hizmet sektörünün geliştirilmesine yönelik uygulamalı eğitimler verilmesi,
  - Maliye, güvenlik ve kamu yönetimi alanlarında karşılıklı tecrübe ve bilgi paylaşımı sağlanması amacıyla Özbek kamu personeline yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenmesi,
- Özbekistan eğitim altyapısının geliştirilmesine katkı sağlanmasına ilişkin temel eğitim kurumlarının donanım ve tadilatlarına yönelik projelerin hayata geçirilmesi
- Özbekistan'ın 2017-2021 Stratejik Kalkınma Hedefleri doğrultusunda, okul öncesi eğitim kurumlarının kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik projelerin hayata geçirilmesi,
- Özbek uzman sağlık personeline ülkemizin bilgi birikiminin uygulamalı şekilde aktarılmasına yönelik Türkiye'de eğitimler düzenlenmesi, yerinde uygulamalı cerrahi operasyonlar gerçekleştirilmesi, sağlık kurumlarının altyapısının geliştirilmesine yönelik kapsamlı donanım desteği sağlanması, Özbekistan Sağlık Bakanlığı işbirliğinde ortak cerrahi operasyonlar gerçekleştirilmesi,
- Özbekistan turizm potansiyelinin geliştirilmesi çerçevesinde bu alanda hizmet veren çalışanlara yönelik uygulamalı eğitimler düzenlenmesi, turizm açısından büyük önem arz eden tarihi yapıların restorasyonu ve korunmasına yönelik projelerin gerçekleştirilmesi.

9. Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik

Taraflar, müteahhitlik sektörünün iki ülke ilişkilerinin daha da geliştirilmesindeki önemini vurgulamışlar ve bu sektördeki işbirliğinin geliştirilmesi için her türlü çabanın gösterilmesi hususunda anlaşmışlardır.

Türk tarafı, bu bağlamda, özellikle son dönemde, Türk firmalarının Özbekistan'da önemli altyapı ve üstyapı projeleri üstlendiğinin altını çizmiş, Türk firmalarının müteahhitlik projelerini tamamlamanın yanısıra, Özbekistan'da yatırımcı kimliği ile de çalışmalarını sürdürmek istediklerini vurgulamış ve önümüzdeki dönemde de Özbekistan'da yapılacak her türlü altyapı ve üstyapı projesinde yer almaya hazır olduğunu belirtmiştir.

10. Standardizasyon ve Metroloji Alanında İşbirliği

Taraflar, standardizasyon, uygunluk değerlendirmesi ve metroloji alanlarında Özbekistan Standardizasyon, Metroloji ve Belgelendirme Ajansı "UZSTANDART" ile Türk Standardları Enstitüsü (TSE) arasındaki mevcut işbirliğinden duydukları memnuniyeti ifade etmişler ve işbirliğinin geliştirilmesi konusunda mutabık kalmışlardır.

Taraflar, uzun yıllara dayanan işbirliğini daha da geliştirmek amacıyla, TSE ile

UZSTANDART Ajansı arasında 2018-2020 Dönemi Ortak İşbirliği Programını imzalamış olmaktan duydukları memnuniyeti bildirmişlerdir.

Türk Tarafı, UZSTANDART'ın SMIIC (Standards and Metrology Institute for the Islamic Countries) üyesi olmasından dolayı duyduğu memnuniyeti ifade etmiştir.

Taraflar, Helal Akreditasyon ve belgelendirme alanında Türkiye Cumhuriyeti Helal Akreditasyon Kurumu ile Özbekistan'ın muadil kuruluşu arasında işbirliğinin geliştirilmesi hususunda anlaşmışlardır.

11. Teknoloji Alanında İşbirliği

Taraflar, aşağıdaki alanlarda işbirliğini geliştirmeyi kabul etmişlerdir;

- Teknoloji ve yenilik alanında iyi uygulama örnekleri ve tecrübelerin paylaşılması,
- İki ülkenin Teknoparkları ya da benzer yapıları arasında mutabakat anlaşmaları imzalanması suretiyle güçlü işbirlikleri kurulması,
- İhtiyaç duyulan orta / yüksek veya yüksek teknoloji ürünleri için Teknopark firmaları tarafından daha düşük maliyet ve daha yüksek kalite sağlanması,
- Her iki ülkenin teknoloji firmalarını ve girişimcilerini bir araya getirmek ve işbirlikleri kurmak amacıyla faaliyetler yürütülmesi,
- Her iki ülkedeki Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri arasında proje temelli işbirliğinin geliştirilmesi ve nitelikli projeler ile iyi uygulama örneklerinin paylaşılması.

Taraflar, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ile Özbekistan Cumhuriyeti Yenilikçi Kalkınma Bakanlığı arasında, 30 Nisan 2018 tarihinde imzalanan Bilim, Teknoloji ve Yenilik Alanında İşbirliği Protokolü'nden duydukları memnuniyeti dile getirmiştir.

12. Eğitim Alanında İşbirliği

Taraflar, eğitim alanlarındaki işbirliği konularını görüşmek üzere iki ülke heyetlerinin 2019 yılında bir araya gelmelerini kararlaştırmışlardır.

13. Sağlık Alanında İşbirliği

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Özbekistan Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırası'nın 25 Ekim 2017 tarihinde imzalanmış olmasından duydukları memnuniyeti belirtmişlerdir.

Taraflar, 14 Şubat 2019 tarihinde İstanbul'da imzalanan Özbekistan ve Türkiye arasında sağlık alanında işbirliğinin geliştirilmesine yönelik olarak hazırlanan Yol Haritası çerçevesinde 2019-2020 yıllarını kapsayan dönemde sağlık sistemlerinin güçlendirilmesi, sağlık turizmi, sağlık endüstrileri, eğitim, kamu özel sektör ortaklığı, ortak sağlık haftaları, sosyal güvenlik, Tele-Tıp, tıbbi ve sosyal yardım alanlarında işbirliğinde bulunmayı kararlaştırmışlardır.

Türk Tarafı, Özbek tarafınca da uygun görüldüğü takdirde, 14 Şubat 2019 tarihinde imzalanan İşbirliği Yol Haritası'nda bahsekonu faaliyetlerin, Uluslararası Sağlık Hizmetleri A.Ş. (USHAŞ) vasıtası ile daha etkin ve hızlı bir biçimde gerçekleştirilmesine hazır olduğunu ifade etmiştir.

14. Aile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Alanında İşbirliği

Taraflar, aile, çalışma ve sosyal hizmetler alanında ikili işbirliğinin, iki ülke ilgili Bakanlıkları/Kurumları arasında sürdürülen görüşmeler çerçevesinde geliştirilmesini kararlaştırmışlardır.

Taraflar, istihdam alanındaki bilimsel araştırma yöntemlerinin öğrenilmesi, yapılan araştırma materyallerinin incelenmesi ve uygulanması alanlarında bugüne kadar yapılan anlaşmalar çerçevesinde çalışmalarını devam ettirmeyi, iki ülke arasında imzalanmış olan "Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşma" çerçevesinde işgücü göçü hakkında bilimsel çalışma ve veri alışverişinin artırılması, istihdam ilişkileri alanında veri alışverişi yapılması ve eğitim kursları düzenlenmesi ve bu konuda modern yönetim modellerinin uygulanmasına yönelik ortak projeler geliştirilmesi ve hayata geçirilmesi alanlarında işbirliği ilişkilerini geliştirmeyi kararlaştırdılar.

15. İkili Anlaşmaların Durumu

Taraflar, imzalanmış anlaşmaların iç onay süreçlerinin ulusal mevzuatları çerçevesinde hızlandırılması için çalışma konusunda mutabık kalmışlardır.

* * *

Taraflar, Türk - Özbek Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyonu Altıncı Dönem Toplantısının Özbekistan'da gerçekleştirilmesi hususunda mutabık kalmışlardır. Toplantının kesin tarih ve yeri diplomatik kanallarla bilahare iletilecektir.

İşbu Protokol, 23 Temmuz 2019 tarihinde Ankara'da Türkçe ve Özbekçe dillerinde, eşit derecede geçerli ikişer nüsha olarak imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Elyor GANIYEV
Başbakan Yardımcısı

TÜRK HEYETİ LİSTESİ

1. Fuat Oktay Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı,
KEK Eşbaşkanı
2. Gonca Yılmaz Batur Bakan Yardımcısı
Ticaret Bakanlığı
3. Ahmet Erdem Bakan Yardımcısı
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
4. Şeref Kalaycı Bakan Yardımcısı
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
5. Reha Denemeç Bakan Yardımcısı
Milli Eğitim Bakanlığı
6. Halil Eldemir Bakan Yardımcısı
Sağlık Bakanlığı
7. Akif Özkaldı Bakan Yardımcısı
Tarım ve Orman Bakanlığı
8. Selim Dursun Bakan Yardımcısı
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
9. Halil Afşarata Cumhurbaşkanı Yardımcısı Başdanışmanı
10. Rahman Nurdun Başkan Yardımcısı
Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
11. Zekeriya Akçam Mütevelli Heyeti Üyesi
Türkiye Maarif Vakfı
12. Oğuz Tuncay Genel Müdür
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
13. Safa Uslu Genel Müdür
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
14. Aykut Kırbaş Genel Sekreter
Türk Standartları Enstitüsü
15. Ulaş Gönen Kırılı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkan V.
Kültür ve Turizm Bakanlığı
16. Erol Arıkan Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür
TCDD Taşımacılık A.Ş.
17. Hüsnü Dilemre Genel Müdür V. / Teknik Heyet Başkanı
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü
Genel Müdür V.
18. Burcu Eyisoy Dalkıran Milli Eğitim Bakanlığı
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
Genel Müdür V.
19. Bahri Kesici Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

EK-1

20. Ali Kaan Orbay Genel Müdür Yardımcısı
Dışişleri Bakanlığı
İkili Siyasi İşler Genel Müdürlüğü – Kafkasya ve Orta Asya
Genel Müdür Yardımcısı
21. Aysun Özkazanç Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
22. Mehmet Yener Genel Müdür Yardımcısı
Tarım Kredi Kooperatifleri
23. Çetin Altun Genel Müdür Yardımcısı
TCDD Taşımacılık A.Ş.
24. Atakan Özdemir Türk Cumhuriyetleri ve BDT Dairesi Başkanı
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü
Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Dairesi Başkanı
25. Hasan Murat Nesimoğlu Ticaret Bakanlığı
Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel
Müdürlüğü
Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanı
26. Mehmet Burak Yılmaz Ticaret Bakanlığı
Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü
Daire Başkanı
27. Oğuzhan Kıran Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
Daire Başkan V.
28. Anıl Koçer Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
Daire Başkanı
29. Hakan Özdemir Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
Karayolu Düzenleme Genel Müdürlüğü
30. Suzan Usta Uluslararası Krediler Dairesi Başkanı
Türk Eximbank
31. Mesut Mete Yurtdışı Temsilcilikler Müdürü
Türk Standartları Enstitüsü
32. Baykal Tul Ticari İlişkiler Dairesi Başkanı
TCDD Taşımacılık A.Ş.
33. Mehmet Altınsoy Lojistik Dairesi Başkanı
TCDD Taşımacılık A.Ş.
34. Abdullah Yavuz Türker Taşkent Ticaret Müşaviri
Türkiye Cumhuriyeti Taşkent Büyükelçiliği
35. Seyfettin Ayçiçek Yüksek Fen Kurulu Üyesi
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
36. Yahya Tümer Yüksek Fen Kurulu Üyesi
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
37. Muzaffer Yıldırım Şube Müdürü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

EK-1

38. Duygu Otrakçier Şube Müdürü V.
Milli Savunma Bakanlığı
Savunma ve Güvenlik Genel Müdürlüğü
Yurtdışı Yatırım Dairesi Şube Müdür T.
39. Gülşah Koçak Ticaret Bakanlığı
Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel
Müdürlüğü
İkinci Katip
40. Erkan Ağaçoğaran Dışişleri Bakanlığı
İkili Siyasi İşler Genel Müdürlüğü – Kafkasya ve Orta Asya
İkili İlişkiler Şube Koordinatörü
41. Gözde Şahin Kültür ve Turizm Bakanlığı
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı
İkili İlişkiler Şubesi Ülke Sorumlusu
42. Aida Yanık Kültür ve Turizm Bakanlığı
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı
43. Muhammed Taha Sökücü AÇSH Uzmanı
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
Eğitim Uzmanı
44. Sultan Aydoğmuş Milli Eğitim Bakanlığı
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
AB Uzmanı
45. Utku Macit Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Sanayi ve Teknoloji Uzmanı
46. Serkan Kök Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Sanayi ve Teknoloji Uzmanı
47. Hüseyin Cesurhan Taş Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Sanayi ve Teknoloji Uzmanı
48. Çağrı Bacak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Sanayi ve Teknoloji Uzmanı
49. Olgü Atçı Ticaret Bakanlığı
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü
Ticaret Uzmanı
50. Ayhan Bozkurt Ticaret Bakanlığı
İhracat Genel Müdürlüğü
Ticaret Uzmanı
51. İbrahim Eriş Ticaret Bakanlığı
Ticaret Bakanlığı
İthalat Genel Müdürlüğü
Ticaret Uzmanı
52. Emrah Yetik Ticaret Bakanlığı
Ticaret Bakanlığı
Gümrükler Genel Müdürlüğü
Ticaret Uzmanı
53. Zeynep Kömürcüoğlu Ticaret Bakanlığı
Ticaret Bakanlığı
Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü
Denizcilik Uzmanı
54. Aziz Aksu Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

5.4.2021 / 1735

EK-1

55. Enes Malik Çetin Ticaret Uzman Yardımcısı
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü
56. Merve Nur Arslan ETK Uzman Yardımcısı
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
Mühendis
57. Mustafa Uz Tarım ve Orman Bakanlığı
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
Mütercim
58. Tuğba Öncüer Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
Dış İlişkiler Uzmanı
59. Anara Daylan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
60. Beyza Şekerci Ticaret Uzmanı
Helal Akreditasyon Kurumu
61. Nurengiz Eşki Avrasya Bölgesi Direktörü
Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu
62. Nejla Albayrak Koordinatör
Uluslararası Nakliyeciler Derneği
Uzman
63. Hülya Aktaş Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası
Kambiyo Mevzuatı Müdürlüğü
Uzman Yardımcısı
64. Emre Kurnaz Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası
İkili İlişkiler ve Teknik İşbirliği Genel Müdürlüğü
Uzman Yardımcısı
65. Abdullah Büyükdeniz Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası
Düzenleme ve Gözetim Müdürlüğü
Uzman
66. İlge Karagöz Ahmetova Türk Standartları Enstitüsü
Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı
Mütercim
67. Venera Kaderli TCDD Taşımacılık A.Ş.

ÖZBEK HEYETİ LİSTESİ

1. Elyor Ganiyev Özbekistan Başbakan Yardımcısı
KEK Eşbaşkanı
2. Alisher Agzamhodjayev Özbekistan Ankara Büyükelçisi
3. Davron Dehkanov Özbekistan Ulaştırma Bakanı Yardımcısı
4. Bahodir Nizomov Özbekistan Sağlık Bakanı Yardımcısı
5. Sherzod Hodjayev Özbekistan Enerji Bakanı Yardımcısı
6. Bahodir Umurzakov Özbekistan İstihdam ve Çalışma İlişkileri Bakanı
Yardımcısı
7. Saidkamol Hodjayev Özbekistan Tarım Bakanı Yardımcısı / Teknik Heyet
Başkanı
8. Oybek Norinbayev Özbekistan İnovatif Gelişim Bakanı Yardımcısı
9. Uzokboy Begimkulov Özbekistan Orta ve Yüksek Öğretim Bakanı Yardımcısı
10. Ulugbek Kasimhodjayev Özbekistan Devlet Komitesi Turizmi Geliştirme
Departmanı 1. Başkan Yardımcısı
11. Azam Kadirhodjayev Özbekistan Devlet Komitesi Jeoloji ve Madeni Kaynaklar
Departmanı Başkan Yardımcısı
12. Dilshod Sattarov “Uzstandart” Ajansı Başkanı
13. Kamol Muhtarov Özbekistan Dışişleri Bakanlığı Daire Başkanı
14. Abdulla Hashimov Özbekistan Yatırım ve Dış Ticaret Bakanlığı Daire Başkanı
15. Oybek Hamrayev Özbekistan Yatırım ve Dış Ticaret Bakanlığı Daire Başkanı
16. Ulugbek Azamov Özbekistan Ankara Büyükelçiliği Ekonomi ve Ticaret
Müsteşarı
17. Shamil Burnashev Özbekistan Ulaştırma Bakanlığı Daire Başkanı
18. Tolib Uljayev Sivil Havacılık Ajansı Müdürü
19. Avaz Hamrayev Özbekistan Tarım Bakanlığı Başuzmanı
20. Rano Dosumova Özbekistan İnovatif Gelişim Bakanlığı Başuzmanı
21. Rustam Sadinov “Uzbuildingmaterials” Daire Başkanı

EK-2

22. Adhamjon Kosimov “Uzbekistan railways”, Daire Başkanı
23. Folizjon Mirzohidov Özbekistan ilaç sanayi ajansı, Başuzman
24. Alişer Ruziyev Özbekistan İstihdam ve Çalışma İlişkileri Bakanlığı uzmanı
25. Muzaffarhon Hamzayev Özbek-Türk Test Merkezi Müdürü
26. Mirtolib Mirzahidov UNWTO Silk Road Office Başkanı
27. Zaynabiddin Abdurashidov Tashkent Özbek Dili ve Edebiyatı Üniversitesi rektör yardımcısı
28. Oripjon Zaripov Taşkent Teknik Üniversitesi rektör yardımcısı
29. Shavkat Azimov Taşkent Teknik Üniversitesi daire başkanı
30. Timur Yunusov “Uzkiyosanoat” daire başkanı